

УДК 658.14 (477)**Гаврилюк Галина**

асистент

Львівська комерційна академія

м. Львів

ПРОБЛЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДПРИЄМСТВ ФІНАНСОВИМИ РЕСУРСАМИ**Анотація**

У статті досліджено зміни в структурі фінансових ресурсів підприємств України впродовж 2002-2013 рр., викладені основні тези підходів до управління ними в короткостроковому та довгостроковому періодах

Ключові слова: фінансові ресурси, власні та залучені фінансові ресурси.

Всі види підприємницької діяльності пов'язані з використанням певних ресурсів. В сучасних умовах одним з найважливіших факторів, що зумовлює масштаби і темпи розвитку підприємства, його нішу та стратегію на ринку є обсяг і структура фінансових ресурсів, які перебувають у розпорядженні підприємства. Дослідження різних підходів щодо трактування сутності фінансових ресурсів мікрорівня, як економічної категорії, можна узагальнити у наступному визначенні: це грошові кошти підприємства сформовані за рахунок власних та залучених джерел фінансування, які використовуються для формування активів підприємства, виконання фінансових зобов'язань, а також інших заходів спрямованих для забезпечення ефективного розвитку підприємства [1].

Дослідження забезпечення фінансовими ресурсами українських підприємств показали, що в 2013 р. порівняно з 2002 р. суттєво збільшився обсяг фінансових ресурсів: з 953899 млн грн до 5712275 млн. грн або склав 105,4 % у відношенні 2013 до 2012р. Проблемними у нарощуванні фінансових ресурсів були 2008-2010рр. Це зумовлено поширенням і поглибленням кризи в українській економіці. Зростання впродовж цих років практично дорівнювало аналогічному у 2011-2012рр.: 851557,2 та 743584 млн. грн відповідно. Темпи зростання фінансових ресурсів максимальними були у 2007р. відносно 2006р. – 135,4 %, а в 2012р. склали 115 % відносно 2011р., що приблизно дорівнює темпам 2003-2005 років. Позитивна динаміка свідчить про те, що обсяги діяльності підприємств поступово збільшуються, підприємства відновлюють докризові потужності і підвищують ефективність діяльності.

Джерела формування фінансових ресурсів різноманітні. Загалом виділимо власні джерела фінансування та залучені кошти.

Частка власних фінансових ресурсів за останні 11 років постійно знижується і загалом це позитивна тенденція. Підприємства можуть скеровувати отримані кошти для рефінансування діяльності, покращення матеріальної бази, забезпечення плацдарму для наступного розширеного відтворення. А для здешевлення своєї поточної виробничо-фінансової діяльності підприємства мають змогу скористатися позиками та залученими коштами частка яких зросла від 51% у 2002р. до майже 66% у 2013р. Прибуток,

як складова чистого доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), є важливим внутрішнім джерелом формування фінансових ресурсів.

Таблиця 1

Структура фінансових ресурсів у 2002-2013рр.

Показники/ Роки	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Абсолютне відхилення	
													2013 від 2002	2013 від 2012
Частка власних фінансових ресурсів	49,37	46,72	45,45	45,54	43,52	42,12	34,93	34,53	34,82	33,92	35,15	34,14	-15,23	-1,01
Частка залучених фінансових ресурсів	50,63	53,28	54,55	54,46	56,48	57,88	65,07	65,47	65,18	66,08	64,85	65,86	+15,23	+1,01

Джерело: складено за даними сайту Державної служби статистики України [2].

Враховуючи, що до 2011 р. прибуток підприємств поступово зростає (рис. 1), (за винятком 2008-2009рр., коли видно різке його зниження на 126944 та 53966 млн. грн відповідно та зафіксований збиток сумі 45011 млн. грн), помітний чіткий прямо пропорційний зв'язок між збільшенням прибутку та обсягом фінансових ресурсів, задіяних підприємствами для своєї діяльності. У 2012-2013рр. прибуток знизився на 20325,3 та 72601,5 млн грн відповідно, і склав у 2013р. 29283,2 млн грн. Частка власного капіталу і довгостроково залучених коштів підприємств в оборотних активах зростає з 3% до майже 13 % впродовж всього досліджуваного періоду, за винятком 2009 та 2012, 2013 років. Щоправда у 2012 та 2013рр. цей спад склав лише 1 % та 3 % до попереднього періоду відповідно.

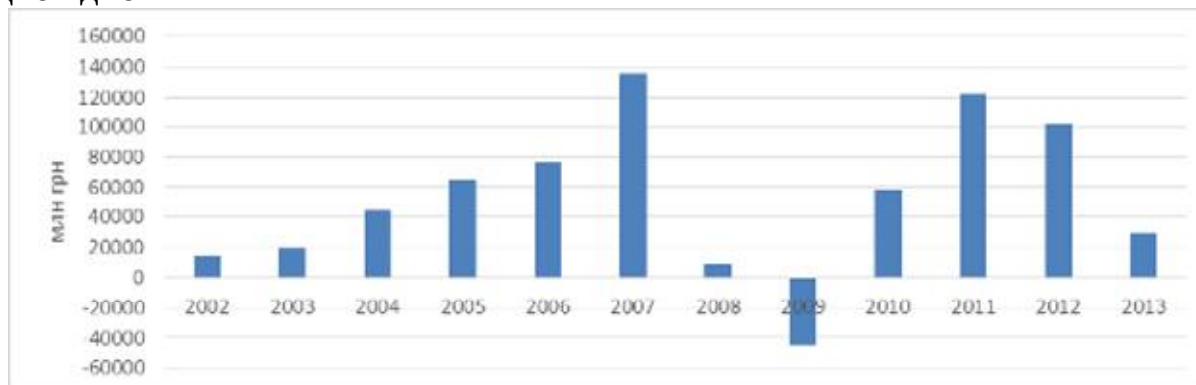

Рис. 1. Фінансовий результат від звичайної діяльності до оподаткування у 2002-2013рр.

Джерело: складено за даними сайту Державної служби статистики України. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

Загалом тенденція є позитивною, свідчить про повноту використання власних фінансових ресурсів і можливості для залучення короткострокових банківських кредитів для фінансування поточної діяльності за умови постійного зростання прибутку. Повнота використання наявних фінансових ресурсів та фінансових можливостей, залучення коштів на економічно вигідній основі із зовнішніх джерел є важливою передумовою прискорення темпів інвестиційно-інноваційного розвитку і на цій основі підвищення ефективності господарської діяльності підприємств [3].

Сучасні тенденції розвитку світової фінансової системи характеризуються посиленням конкуренції за обмежені фінансові ресурси, при цьому основним критерієм виживання компаній на ринку стає здатність своєчасно впроваджувати інновації для мобілізації достатнього обсягу фінансового капіталу [4]. Типовим наслідком кризових явищ економічного розвитку підприємств стала гостра нестача фінансових ресурсів, що істотно позначилося а ефективності господарювання. У зв'язку з цим виникає потреба в коригуванні процесами формування та використання фінансових ресурсів підприємствами, а саме:

- у короткостроковому періоді з'являється необхідність по-перше, забезпечення актуальної ліквідності, тобто таке управління грошовими потоками і поточними зобов'язаннями, яке б забезпечило платоспроможність у будь-який момент часу; по-друге, забезпечення економічного використання фінансових ресурсів шляхом організації постійного контролю за витратами виробництва і обсягами продаж з метою забезпечення прибутковості підприємства;

- у довготерміновому періоді – досягнення оптимальної структури капіталу як гарантії довготермінової платоспроможності підприємства і рентабельності його капіталу [5].

Отже, основним завданням для фінансових управлінців в умовах кризових явищ, а також форс мажорних обставин різного походження є вибір та дотримання такої стратегії формування та використання фінансових ресурсів підприємств, щоб вона спрямовувалася на забезпечення рентабельності, зниження фінансових ризиків, забезпечення та втримування необхідної ліквідності та підвищення ефективності використання наявного фінансового потенціалу.

Список використаних джерел

1. Оліярник, В.В. Фінансові ресурси та управління ними в господарській діяльності підприємства [Текст] / В.В. Оліярник, Г.Є. Гаврилюк // Фінансово-економічний розвиток України в умовах глобалізаційно-інтеграційних процесів: збірник матеріалів III всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції, 28 лютого 2014р. – Львів: ЛКА, 2014. – с. 238-241.

2. Офіційний web-сайт Державної служби статистики України: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

3. Біла, О.Г. Фінансові ресурси і фінансові можливості інвестиційно-інноваційного розвитку споживчої кооперації України [Текст] / О.Г. Біла //

Фінансово-економічний розвиток України в умовах глобалізаційно-інтеграційних процесів: збірник матеріалів III всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції, 28 лютого 2014р. – Львів: ЛКА. – с. 198-201.

4. Барилюк, І.В. Діагностика впливу факторів економічного середовища на формування фінансового капіталу компаній [Текст] / І.В. Барилюк, М.В. Рубаха // Фінанси України. – 2013. – №9. – с. 104-117.

5. Ткаченко, І.П. Управління фінансовими ресурсами підприємств: аналіз джерел їх формування та підвищення ефективності використання [Текст] / І.П.Ткаченко, Ю.С. Вернигора, І.Л. Чайка // Інвестиції: практика та досвід.-2012. – №7. – с.55-59.

УДК 336.1

Гернего Юлія
старший викладач
ДВНЗ "КНЕУ ім. Вадима Гетьмана"
м. Київ

БІЗНЕС-АНГЕЛИ ІННОВАЦІЙНОГО ЗРОСТАННЯ

Анотація

У статті розглянуто питання щодо практики використання фінансових ресурсів бізнес-ангелів для забезпечення інноваційного зростання зарубіжних країн. Обґрунтовано досвід започаткування, напрями та перспективи розвитку зазначеної практики на національному ринку.

Ключові слова: *бізнес-ангел, інноваційне зростання, фінансування, інновація.*

Інноваційне зростання національної економіки в умовах сьогодення можливе за рахунок систематичної реалізації інноваційних проектів. На початковому етапі інноваційного проектування важливо врахувати можливість залучення достатнього обсягу фінансово-кредитних ресурсів. Вдалою альтернативою традиційним джерелам фінансування є застосування ресурсів так званих "бізнес-ангелів", які передбачають найвищий рівень ризику та максимальну віддачу у разі успіху проекту.

Згідно з світовою статистикою ресурси бізнес-ангелів складають близько 90 % від загальної суми капіталу, доступної на ранній стадії інноваційного зростання [1]. Результативність інвестицій бізнес-ангелів характеризується наступним рівнем ризику: повна невдача, втрата коштів – 34 %; часткова втрата коштів або вихід на "точку беззбитковості" – 13 %; невисока доходність – 17 %; задовільна доходність розміром 25-49 % річних – 13 %; висока доходність розміром 50 % та вище – 23 % [2]. Ділова активність бізнес-ангелів є достатньо ризиковою. Ефект зазначеного фінансування для інноваторів полягає в можливості залучення необхідного обсягу капіталу на початковій стадії